

Tulevat työllisyyspalveluja koskevat lakiuudistukset

Työllisyysaluelautakunta 29.01.2026 § 3
469/00.01.02/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

kehittämispäällikkö Päivi Halonen, puh. 044 718 7513

työllisyysaluejohtaja Tiina Mäenpää, puh. 044 718 7502

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

työllisyysaluejohtaja Tiina Mäenpää

Työllisyysaluelautakunta päättää merkitä tiedoksi tulevat työllisyyspalveluja koskevat lakiuudistukset.

Päätös

Merkitään, että kehittämispäällikkö Päivi Halonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Työllisyysaluelautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Vuoden 2026 alusta alkaen on tulossa vaiheittain voimaan useita työllisyyspalveluja koskevia lakimuutoksia, joilla on merkittäviä vaikutuksia työvoimapalvelujen järjestämiseen, palveluprosesseihin sekä asiakasmääriin Kuopion työllisyysalueella. Alla on koottu keskeisimmät valmisteilla olevat uudistukset ja niiden vaikutukset työllisyysalueen toimintaan.

Työnhakijan palveluprosessin ja työnvälityspalvelujen kehittäminen (HE 108/2025 vp, ns. TYKE) Esityksen tavoitteena on keventää työvoimapalveluiden lakisääteistä palveluprosessia ja mahdollistaa resurssien tarkoituksenmukaisempi ja asiakaslähtöisempi käyttö. Virkailijoille annetaan enemmän harkintavaltaa ja painopistettä siirretään yksilölliseen työllistymisen edistämiseen.

Lain on tarkoitus tulla pääosin voimaan 1.1.2026. Palvelualustaa ja työnhakuprofiileja koskevat säännökset tulisivat voimaan 1.9.2026. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan esityksen mukaan osa työnhaun voimassaoloa ja seuraamusjärjestelmää koskevista muutoksista tulisi voimaan vasta 1.3.2026.

Keskeisiä muutoksia ovat mm. alkuhaastattelun määrääjän pidentäminen 10 arkipäivään, työnhakukeskustelujen järjestäminen kolmen kuukauden välein sekä täydentävien keskustelujen aiempaa vahvempi tarveharkinta. Työnhakijat veloitettaisiin laatimaan ja julkaisemaan työnhakuprofiili palvelualustalla 15 arkipäivän kuluessa työnhaun alkamisesta.

Työtarjoukset olisivat velvoittavia heti työttömyyden alusta alkaen, eikä työnhakuvelvollisuutta voisi enää täyttää pelkästään työnhakuprofiilin julkaisemisella.

Työttömyysturvalain seuraamusjärjestelmän muutos (HE 108/2025 vp)

Työttömyysturvan seuraamusjärjestelmää esitetään selkeytettäväksi ja tehostettavaksi. Ensimmäisestä laiminlyönnistä seuraisi 7 päivän korvaukseton määräaika. Toistuva laiminlyönti 12 kuukauden aikana johtaisi kuuden viikon työssäolovelvoitteeseen. Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan esityksen mukaan seuraamusjärjestelmää koskevat muutokset tulisivat voimaan 1.3.2026.

Toimeentulotukilain muutos (HE 116/2025 vp)

Toimeentulotukilain muutoksella laajennetaan perustoimeentulotuen hakijoiden velvollisuutta ilmoittautua työttömäksi kokoaikatyön hakijaksi koskemaan mm. opiskelijoita, yrittäjiä ja osa-aikatyöntekijöitä. Mikäli velvoitetta ei noudateta, Kelalla olisi mahdollisuus alentaa perusosaa enintään 50 prosentilla kuukaudeksi kerrallaan.

Arvion mukaan uudistus ohjaisi Kuopion työllisyysalueelle alkuvaiheessa noin 1000 uutta asiakasta. Uudistukseen ei ole osoitettu lisärahoitusta. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.2.2026. Lisäksi kuntien rahoitusosuus 18–24-vuotiaiden yksin asuvien nuorten perustoimeentulotuesta nostetaan 100 prosenttiin vuoden 2027 alusta alkaen, kuitenkin siten, että rahoitus korvataan kunnille täysimääräisesti.

Kuntouttavaa työtoimintaa koskeva lakimuutos (HE 109/2025 vp)

Kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia esitetään muutettavaksi siten, että aktivointisuunnitelmia laadittaisiin jatkossa vain toimeentulotukea saaville työttömille. Työttömyysetuuteen oikeutettujen osalta kuntouttavaan työtoimintaan ohjaus perustuisi monialaiseen työllistymissuunnitelmaan. Muutoksen tavoitteena on keventää hallinnollista työtä ja purkaa päällekkäisyyksiä. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Kuntouttavan työtoiminnan sääntelyyn on tulossa myös laajempi kokonaisuudistus, jonka valmistelu jatkuu vuoden 2026 aikana. Mahdolliset laajemmat muutokset tulisivat voimaan aikaisintaan vuonna 2027.

Yleistuki (HE 112/2025 vp)

Hallitus valmistelee perusturvan uudistusta, jossa otetaan käyttöön yleistuki. Yleistuki korvaisi Kelan maksaman työmarkkinatuen ja peruspäivärahan ja olisi tarveharkintainen etuus. Yleistukeen sisältyisi aktivointijakso, jonka tarkoituksena on ehkäistä työttömyyden pitkittymistä. Yleistukilainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2026.

Nuorten rekrytointituki

Tammikuun 2026 loppuun mennessä työllisyysalueille haussa valtionavustus nuorten rekrytointituen (rekrytointiseteli) myöntämiseksi työllisyysalueille. Tuki kohdistuu 18–29-vuotiaisiin työttömiin nuoriin, jotka ovat olleet työttömänä vähintään 6 kuukautta (perusasteen varassa olevilla 3 kuukautta). Tuki kattaa 50 % palkkakuluista enintään 9 000 euroa kuuden kuukauden ajalta. Asetus on tullut voimaan 1.1.2026 ja se on voimassa vuoden 2027 loppuun saakka.

Tulorekisteri

Valmistelussa on kuntien ja työvoimaviranomaisten tulorekisterin tiedonsaantioikeuden laajentaminen. Lausuntokierros ajoittuu ajalle 12/2025–2/2026 ja lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö § 32

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on tiedoksiannettavaa asia (KH 21.10.2024, § 293).

Liitteet 469/2026 liite: Kuopion työllisyysalue lakimuutokset 2026 (lautakunta 29.1.2026)